1ste. JAARGANG. CURACAO DEN 20n. September 1884. N° 38.

AMIGOE DI CURAÇAO.

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50, voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
OP CURAÇAO,
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.

De Agentuur
ten huize van de Heeren
JAN ELLIS, *Curaçao.* — Otrabanda.
JUAN CAPRILES, *Aruba.* — Playa.
JOSÉ A. ROSA HERRERA, *Bonaire.* — Playa.

E Coerant aki ta sali toer Dia Sabra.
Su prijs di Abonnement ta fl. 2.— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa bugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10.— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un announcio di 1 té 7 regel, fl 0,50, cada regel mas fl. 0,07½.

SCHEEPSTIJDINGEN.
aankomst alhier:

21 Sept.	*Maracaibo*	van	Maracaibo.
28 „	*Glenfyne*	„	New-York.
29 „	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
8 Oct.	„	„	Maracaibo.
7 „	*Royal Mail*	„	Southampton

CALENDARIO.
September.

21.	DOMINGO.	S. Mateo, ap. i evang.
22.	LUNA.	S. Tomas de Villanueva, ob.
23.	MARTES.	S. Lino, papa.
24.	RAZON.	N. Sra. de la Merced.
25.	HUEBES.	Sta. Maria de Socos, v.
26.	BIERNE.	S. Ciprian i Sta. Justina, mm
27.	SABRA.	Ss. Cosme i Damian, mm.

STAND DER MAAN.

E. Kw. 27 Sept., 5 ure 45 min.

Opkomst der Zon:
25 September 6 ure.

Ondergang der Zon:
25 September 6 ure.

SCHEEPSTIJDINGEN.
vertrek van hier:

23 Sept.	*Maracaibo*	naar	Maracaibo.
30 „	*Glenfyne*	„	Pt°. Cabello.
30 „	*Valencia*	„	New-York.
1 Oct.	*Maracaibo*	„	Maracaibo.
7 „	*Paket-Sch.*	„	St. Thómas

DE "PRINS WILLEM I."

Zondag 14 September kwam de lang verwachte *Prins Willem I* 's morgens om 10 uren onze haven binnenstoomen. Men kon het de fraaie stoomboot aanzien, dat zij van een of ander avontuur zou weten op te halen, en de modderbanken van Suriname er in betrokken waren geweest. In 17 dagen tijds had *kapitein Rademaker* den weg over den oceaan tot aan het eerste station der Kon. West-Ind. Maildienst zonder den minsten tegenspoed afgelegd. Nauwelijks had men echter op Vrijdag middag 29 Augustus het *vaarschip* in zicht gekregen, en de loods omstreeks 7 uren de taak op zich genomen om de Prins Willem I binnen te brengen, of deze zat reeds om halfnegen ter hoogte van Brandspint onbewegelijk in een zandbank vastgekneld.

Den volgenden dag, 's middags ten 6 ure, ging de 2e luitenant met 6 man in een sloep, om naar Paramaribo bericht van het ongeval en de bede om hulp over te brengen. Een gouvernements-stoombootje werd uitgezonden, en na 36 uren op de zandbank te hebben doorgebracht, zouden nu de passagiers, 9 in getal, waaronder ééne Dame en 3 Eerwaarde Zusters, een veiliger heenkomen gaan zoeken.

Toch was het uur der bevrijding voor hen nog niet geslagen. De sloep van den 2n. luitenant was den vorigen dag de rivier op, en ongemoeid het fort Amsterdam langs en voorbij gevaren. Thans evenwel was het eerste teeken, dat de wachters van het fort nauwkeuring de bewegingen van de *Willem I*, of liever, van hare bemanning en passagiers ging volgen — een kanonschot.

Niemand van de opvarenden werd getroffen, tenzij natuurlijk de dames, en wel met overgrooten schrik. Met angstvolle blikken staarden zij onafgebroken naar de geopende vuurmonden, waar zij elk oogenblik een nieuwe losbranding uit verwachtten, die beter doel mocht treffen. Zij werden evenwel spoedig gerustgesteld door de equipage van het stoombootje, dat zich geen handbreedte meer vooruit dorst te bewegen, en geduldig de langzame komst van 2 aanzienlijke heeren afwachtte.

Het waren de Commandant en de Docter. De passagiers, die geen schoone pas konden vertoonen, waren genoodzaakt van 8 tot 12 uren van den middag in eene brandende hitte de geheimzinnige teekenen te volgen, waarmede tusschen fort en stad een onverstaanbaar onderhoud gevoerd werd. Geen dronk waters werd in dien tusschentijd van het fort aan de vermoeide en smachtende passagiers aangeboden. Van dat gebrek aan voorkomendheid waren vooral de dames het slachtoffer. Gelukkig werd aan deze quarantaine, zooals wij zeiden, na vier uren een einde gemaakt, en wisten ook de vrienden of bekenden te Paramaribo met overvloed van hartelijke en weldadige zorgen weldra het leed en lijden der laatste dagen, vooral der jongste uren, bij de passagiers van de *Prins Willem I* te doen vergeten.

's Maandags begon men de vrachtgoederen der *Prins Willem I*, die voor Suriname bestemd waren, in een drietal schoeners over te laden, waardoor het stoomschip den volgenden dag weder vlot geraakte, en wel juist op het oogenblik, dat Zr. Ms. Stations-stoomschip van Suriname eenige hulp zou komen verleenen.

Nog zou Kapitein Rademaker op den vastgestelden dag hier op Curaçao zijn aangekomen, had niet een dergelijke ramp zijn vaartuig andermaal getroffen. Den 8n. September was de *Prins Willem I* veilig de *Bocas de Dragos* doorgestoomd en 's morgens om 5 uren in de nabijheid van *Port of Spain* gekomen, toen het schip wederom over den grond heenschuurde en na eenige oogenblikken zich tot op een aanzienlijke diepte in het zand gewerkt had. Aanstonds was in dezen nood de hulp voor de passagiers nabij, en gaf het bestuur der Engelsche kolonie *Trinidad* een schoon voorbeeld, hoe men bij zulk een ongeval op beleefde en hoffelijke wijze spoedig hulp kan aanbrengen.

Twee en een halven dag arbeids kostte het, voordat men de Prins Willem I, door het lossen van een groot gedeelte der lading vooral, weder had vlot gekregen: zoodat het stoomschip, dat onder al die lotgevallen zijnen bouwmeesters eere heeft aangedaan, eerst Vrijdag middag, den 12n dezer, de reis naar onze haven kon aanvaarden.

Men weet het, de *Prins Willem I* heeft Curaçao wederom eenige missionarissen en liefde-zusters aangebracht. De Zeer Eerw. Pater *C. Reynen, Vicarius Provinciaal*, de Wel Eerw. Pater *P. Cremer*, de Eerw. Broeder *A. de Groot*, allen van de Dominicaner- of Predikheeren-orde; alsmede *drie Eerwaarde Zusters* van de Zusters-Congregatie te Rozendaal komen hier onder ons hun beste levenskrachten wijden aan het heil van Curaçao's Katholieke ingezetenen. Wij mogen zeggen, *geheel* Curaçao begroet met vreugde hunne komst, en roept hun allen een hartelijk welkom toe.

Nog van eene andere zaak maken wij hier volgaarne melding, en wel tot eer van de *Maatschappij der Koninklijke West-Indische Maildienst* in het algemeen, en inzonderheid van den Heer Gezagvoerder en equipage der *Prins Willem I*. De Passagiers, die de jongste reis van genoemde Stoomboot hebben medegedaan, waren uiterst voldaan over den Kapitein, den heer Docter, de heeren Luitenants, den Hofmeester en verdere equipage.

Niet alleen gedurende den korten tijd, dat zij zich op den Oceaan bevonden, waren het de hartelijkheid en gulle vriendschap van *Kapitein Rademaker*, welke de voorspoedige reis naar Suriname voor de passagiers tevens zoo hoogst aangenaam maakten, maar later, in de ure van een paar zware beproevingen, toonde de kalme houding der opvarenden allerduidelijkst, dat men ook *het volste vertrouwen* reeds had leeren stellen in den man, wiens waardige houding de eer der Maatschappij en der Hollandsche zeemanschap zoo flink heeft gehandhaafd. Het dubbele ongeval kan niet schaden aan den goeden naam, dien de Maatschappij in deze streken nu reeds verworven heeft, evenmin als aan dien van Kapitein Rademaker en zijne Equipage, die er des te meer recht door verkregen hebben op de sympathie en erkentelijkheid van alle passagiers.

UN REPUBLICA SPIRITUAL.

Univers ta haci un comparacion di República francés di awor, koe ta famoso pa su bageza, grosería, impiedad i un otro, leeuw di aki i chikitoe, República di Ecuador, koe, despues di mortoe di e nobel Garcia Moreno, a cai den toer sorto di desarreglo bao di dominacion di sociedad secretoenan, koe a sagadi su curpa foi nan, i koe alafin por alegra bao di un goebierno koe ta trece adelanto material i moral.

Ora Garcia tabáta moeri di un herida mortal koe punjal di un traidor a doenéle, el a selama "Dios no ta moeri" i a papia acerca: "Despues di mi mortoe Ecuador lo bolbe cai di nobo den manoe di Revolucion. Lo nan goeberna manera déspota bao di nomber duci di liberalismo, maar Sagrado Coerazon di Hesus koe mi a consagra mi tera n'é, lo bolbé rankéle foi nan pa haciéle biba liber i honrá bao di proteccion di principio católica."

E palabra profêticanan-ai a bira programa di goebierno nobo di Ecuador.

"*Bode di S. Coerazon di Hesus*" tini den dié hopi particularidad importante i jeen di consuelo riba bolbementoe di Katolieknan na goebierno. E coerant-ai ta recorda coe palabra tristoe fin trágico di Garcia Moreno i despues é ta sigi asina:

Despues koe nan a matéle cobardemente, miembronan di sociedad secretoenan a bira donjo i nan a sigi nan sistema di violencia, nan a venena Arzobispoe, nan a desterra un hopi Sacerdote i amigoe di Moreno i nan a cometé toer sorto di crueldad. Maar toch sanger di e hustoe mester a doena fruta pa esnan koe a consagra nan mees henteramente na S. Coerazon di Hesus. Su amigoenan a bolbe bini na man goebierno, i un otro Moreno, Caamano, scohé pa President, tabata kier foi promer momentoe koe ningun hende ta ganjar riba su sintimentoe i su plannan.

„Un dia promer koe e goebierno nobo mester a bai na catedral pa hura den manoe di Obispoe riba Evangeli, koe l'é no haci nada contra Iglesia Católica Apostólica Romano, Caamano a bai na cas di binda Garcia i pidiéle sjerp di su esclarecido esposo pa ceremonia di dia sigiente.

"Mi ta para acerca," asina el a declara, "pa nan mirá mi manera succesor (sigidó) di su politica leal."

"Mi no ta *fiá bo* é, Señor President e dignoe biuda a responde, "mi ta *regalá bo* é: ningun hende ta mas dignoe koe bo di bistiéle."— I henter Quito por a mira e President na cabez di toer su ambtenaarnan, bai na misa bistir coe sjerp di su glorioso predecesor. [es koe tabata promer koe n'é.]"

Promer decreto (verordening) di e goebierno provisorio (pa tantem) i koe a bira definitivo foi promé di Febr., tabata pa larga bouw un tempel nacional consagrar na S. Coerazon. Asamblea nacional a doena su aprobacion, i President a pone promé piedra coe ceremonia solem.

Foi un discursoe koe nan a papia den e Zitting, oende e asamblea a aproba e proposicion, scirbir den courant oficial di Ecuador, nos ta saca e citánan koe ta sigi: nan ta haci nos mira coe ki calor nan a defende asuntoe di S. Coerazon den e Partamente republicano.

Un di e oradornan, Sr. Matovelle, a coeminza asina: Señores, crimen di mas grandi di nos tempoe ta e apostasia cobarde di toer nacion di mundoe. Como tal toer goebierno no ta reconoce mas derechi socialnan di Hesu Cristoe i Su Iglesia.

Sin duda lo nan no jega asina aleuw di blasfemá Su santoe Nomber, ma na práctica, nan ta rechaza Su dignidad di rey i nan ta declara, koe esai no ta existi pa nan.

"Wel Senjornan, kiko nos kier haci coe bouwmentoe di e tempel nacional-aki? Nos kier anuncia na boz haltoe, dilanti henter mundoe, koe Ecuador ta reconoce nos Senjor Hesu Cristoe pa su Dios i Rey, i koe ta reconocé p'E mees, como Rey di toer rey i Senjor di egércitoenan, un Soberanidad social riba toer nacion di mundoe."

"Sí, nos ta desea, nos kier haja, koe Convencion di 1884 hinca rodia dilanti e monarca dibino i supremo di toer puebel; largé renoba su promé consagracion; largé bouw un monumentoe koe por dura, koe lo recorda generacionnan koe lo bini, koe Ecuador ta República di S. Coerazon di Hesus: es ta nifica, koe Dios di Ecuador no ta e Dios imaginario di panteistanan, maar e Dios berdadero, koe a bira carni, nos Senjor Hesu Cristoe. Mi ta puntra, esai no ta un empresa (un trabao) dignoe di toer boso forza, di toer boso sacrificio?"

Riba cordamentoe koe nan a declara, koe poder di tera lo no ta basta, Sr. Matovelli ta respondé: Esai mi no ta kere, e som koe ta poné den plan lo no por haci nos goebierno pober. Ademas, té awor nunca un nacion a bira pober doenando na Dios. No ta obra di amor cristian, sino gastamentoe di obra maloe, ta ruina toer puebel. Toer caridad di nacion no ta pertenece na Dios? Kiko tien antó di admira, koe goebierno gasta un parti di su caudal pa moenstra su gradicimentoe na su Bienhechor? Nos a gana; nos no tini di gradici esai asina tantoe na nos bringamentoe manera na proteccion dibinoe. Ecuador ta República di S. Coerazon, é no por bai perdí......" "....E basilica lo ta batrij di Ecuador, toer forza di revolucionnan lo bin dal kibra contra su muraja. Larga S. Coerazon pretega su República, i l'é no tien nada di tien miedoe, maské toer nacion di mundoe lamanta contra di é. Té awor nos politiconan a bouw riba zantoe, nos, nos lo bai bouw riba piedra di un tempel, koe ta piedra di hoeki di toer civilizacion......

"Señores, canal di Panamá prontoe lo ta habrí: nan ta bisa koe den di e canal-aí civilizacion di Europa lo corre riba nos i lo tapa toer nos lamarnan coe su rikeza. Wel, e momentoe a jega pa tene flambeuw di nos fé hizar na haltoe pa luza Oceano Pacífico coe su luz i pa jama e biageronan-aí koe lo ta zwerfe na nos plaja... Basilica di S. Coerazon lamanta riba punta di ceroe di Pichincha, atá e vuurtoren (faro) koe lo mesté banja golfnan di Oceano Pacífico den su luz.

Pakiko, ora hende ta trata di política, semper cabez duroe nan meste mira toer asuntoe pa parti di mundoe? Larga nos hiza nos wowo na Cieloe: ajá nos ta haja scirbir e secretoe grandi i misteriosonan di nos porvenir. Fé ta luz koe ta conduci nacionnan; larga nos sigi e luz-aí, i porvenir lo ta di nos."

DROOGDOK TE CURACAO.

—o—

II. Afmetingen van het Dok.

Snelgaande schepen der groote stoomvaartlijnen worden in den lateren tijd steeds langer en langer gebouwd. Terwijl eenige jaren geleden schepen van 100 à 110 Meters lengte tusschen de verticalen tot de grootste behoorden, zijn nu lengten van 140 Meter niet zeldzaam, zelfs zijn er schepen in Engeland en Amerika, die een lengte van 170 Meter bezitten.

In het algemeen kan aangenomen worden, dat tegenwoordig de meeste groote schepen van de handelsvloot geen grooter lengte hebben dan 110 Meter, dat er neiging bestaat die lengte tot op 140 Meter te ver grooten en eindelijk, dat er slechts enkele schepen gevonden worden met een lengte-afmeting grooter dan laatsgenoemde.

Oorlogsschepen, minder op groote snelheid ingericht, vertoonen die neiging van steeds langer gebouwd te worden niet en bezitten, met behoud van enkele uitzonderingen, geen grooter lengte dan van 100 à 110 Meter, zooals uit den staat, bijlage A, waarin de afmetingen der voornaamste marine schepen en van enkele handelsschepen zijn opgegeven, kan gezien worden.

De breedte der stoomschepen is niet grooter dan 1/9 à 1/10 der lengte, terwijl bij oorlogsschepen die verhouding 1/5 à 1/6 bedraagt. De grootste breedte dus kan voor handelsschepen op 15 Meter en voor oorlogsschepen op 23 Meter aangenomen worden.

Met het oog op de bestaande afmetingen en de neiging, die zich openbaart om de lengte der schepen tot op 140 Meter te brengen, is het dok voor Curaçao tusschen de buitensponning voor de schipdeur en den achterwand een lengte gegeven van 145 Meter waardoor de nuttige lengte op de kielblokken ruim 140 Meter gaat bedragen. Een tweede sponning voor de schipdeur is zoodanig aangebracht, dat het dok met 30 Meter verkort kan worden en de meest voorkomende groote schepen van 100 à 110 Meter lengte kunnen dokken, zonder dat telkens een onnoodige hoeveelheid water moet weggemalen worden.

De breedte van invaart van het dok is op 18 Meter bepaald, alzoo ruim breed voor de grootste handels- en de meeste oorlogsschepen. Alleen de vreemde oorlogsschepen met zeer groote breedte afmeting, waarvan niet verwacht kan worden, dat zij te Curaçao zullen komen dokken, zijn voor het dok ontoegankelijk.

Voor de diepte van invaart is 8.60 Meter onder dagelijksch hoog water aangenomen.

De breedte van het dok zelf is gesteld op 26 Meter van boven tusschen de dekzerken en van 14 Meter op den vloer, terwijl de dokvloer op een diepte van 9.25 Meter onder hoog water ligt.

Een vergelijking met de afmetingen der bestaande dokken in den staat, bijlage B, opgegeven, zal doen zien, dat de genoemde afmetingen voor het droogdok te Curaçao ruim gekozen zijn.

III. Vorm van het Dok.

Na de groote afmetingen aldus vastgesteld te hebben, dient de vorm der doorsnede van het dok bepaald te worden. In het algemeen zijn twee tijpen te onderscheiden. Het eerste met een groot aantal trappen of banketten, waardoor veel gelegenheid geboden wordt tot het aanbrengen der stempels en waarin groote zoowel als kleine schepen kunnen gedokt worden. Het tweede met niet minder dan 2 of 3 banketten, met verticale of eenigzins glooiende wanden, om den waterinhoud van het dok te verminderen en alleen ingericht voor groote schepen. Den eersten vorm bezitten bijna uitsluitend de dokken in Engeland en in de Engelsche bezittingen, terwijl voorbeelden van het tweede tijpe aangetroffen worden in Frankrijk, te St. Nazaire, Marseille, Toulon, Havre, Bordeaux, enz.

Voor belangrijke havenplaatsen, waar zooveel scheepvaartbeweging is, dat meer dan één dok noodig wordt, komt het in aanmerking de verschillende dokken volgens de beide tijpen te bouwen; de kleinere, met veel banketten voor kleine en middelmatige vaartuigen en de grootere met slechts 2 of 3 banketten en flauw glooiende wanden voor de groote schepen.

Voor Curaçao, waar in de eerste jaren de behoefte naar meer dan één dok zich niet zal doen gevoelen en waar zoowel groote als kleine schepen van hetzelfde dok moeten gebruik maken, is de doorsnede over een lengte van 110 Meter volgens het eerste tijpe bepaald, terwijl de verlenging van 30 Meter, die alleen slechts in dienst komt bij het dokken van een zeer groot schip, alleen een flauw glooienden wand zonder trappen bezit. De eenvoudige en eenigzins nauwe vorm voor de verlenging is gekozen om kosten te besparen, omdat toch het dokken van schepen langer dan 110 Meters zelden zal voorkomen en zoonoodig een verbreeding voor dat gedeelte altijd zal kunnen geschieden, zonder de noodzakelijkheid het dok tijdelijk buiten dienst te stellen.

Die verbreeding is op de teekening van het dok in de doorsnede e. f. met stippellijnen aangegeven.

Algemeene beschrijving van het dok.

Het terrein, waar het dok te bouwen is, een hoogte hebbende van 3,50 à 4,50 Meter boven gemiddeld dagelijksch hoog water, wordt, met uitzondering van het achtergedeelte en de plaats voor het machine- en ketelhuis tot op een hoogte van 0,50 Meter + P. gebracht. Het terrein om het achtergedeelte, behalve een weg ter breedte van 5 Meter om het dok heen, blijft de oorspronkelijke hoogte van gemiddeld 4,50 Meter + P behouden, terwijl de plaats voor het machine- en ketelhuis tot op 3 Meter te brengen is.

Situatie en peil.

De teekening, bijlage C, geeft op een schaal van 1/1000, de schets van het terrein en de situatie van het dok met de daarbijbehoorende gebouwen.

Als vergelijkingsvlak of peil, steeds aangeduid door de letter P, is bij dit ontwerp aangenomen een horizontaal vlak ter hoogte van gemiddeld dagelijksch verschil hoogwater in het Schottegat. Het dagelijksche verschil tusschen hoog en laag water is zeer gering en bedraagt niet meer dan hoogstens 0,30 Meter.

(Wordt vervolgd.)

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

—In de zitting van ll. Dinsdag heeft het Hof van Justitie alhier uitspraak gedaan in zake de brandstichting van 14 op 15 December 1883 op het fort *Nassau*, waarbij de seinwachter *G. J. Flores* het leven verloor—en den beschuldigde *J. H.* ter dood veroordeeld.

Bij Koninklijk besluit van 24 Juli 1884 N° 47 is aan den Heer *W. Henriquez*, consul van *Spanje* op *Curaçao*, vergunning verleend tot het aannemen van het orde-teeken van het Borstbeeld van den Bevrijder 1e. klasse, en de orde van Karel III, hem respectievelijk door den President van de Vereenigde Staten van *Venezuela* en Zijne Majesteit den Koning van *Spanje* geschonken.

Goedgekeurd de door den Gezaghebber van *St. Martin, N. G.*, ten gevolge van het overlijden van den Heer *A. W. Scholborgh*, gedane voorloopige opdracht van de waarneming der betrekkingen van Griffier van den Raad van Justitie en van het Kantongerecht, Notaris en Hypotheekbewaarder op *St. Martin, N. G.*, aan den Heer *Josias D. Waymouth*.

Vergunning verleend aan den Heer *J. A. Tydeman*, predikant bij de Vereenigde Protestantsche gemeente alhier, om eene dienstreis naar *Aruba* en *Bonaire* te ondernemen.

NEDERLAND.

Reeds is door ons medegedeeld, dat de wet op het regentschap, waarbij aan H. M. de koningin is opgedragen het koninklijk gezag voor een minderjarigen troonopvolger waar te nemen, in de vereenigde zitting der beide Kamers met bijna eenparige stemmen is aangenomen. Wij meenen evenwel met een enkel woord terug te moeten komen op de gevoerde discussies, althans wat betreft datgene wat door de heeren Van Houten en Schaepman werd in het midden gebracht.

Na de besprekingen van de heeren Huydecoper van Maarsseveen, Van Eck en Keuchenius en de bedenkingen van de heeren Gratama en Roëll, die meer den vorm dan den inhoud der voordracht golden, deed de heer Van Houten zijne stem hooren, maar op eene wijze, die een scherp contrast vormde met hetgeen er nog besproken was. De afstraffing, die de heer Schaepman hem daarvoor toediende en die met luide bijvalsbetuigingen, zoowel van de ministerieele tafel als van de zetels der vertegenwoordiging, begroet werd, toonde duidelijk, hoe eenstemmig de woorden van den radicalen heer Van Houten werden afgekeurd.

De Groningsche afgevaardigde verklaarde geen bezwaar te hebben tegen het ontwerp, hoewel hij niet zonder bezorgdheid de toekomst te gemoet zag; want volgens hem *nam de kroon in onze staatsinstellingen meer de plaats in van* ORNAMENT *dan* FUNDAMENT. De kroon, geen hoeksteen, maar alleen ornament, aldus de valsche stelling van den heer Van Houten. Onmiddellijk diende de heer Schaepman hem echter van antwoord op zijne minder gepaste uitdrukkingen, en in een zeer toegejuichte rede wees hij er op, dat in den bouwstijl van onze voorvaderen structuur en ornamentatie vereenigd zijn, terwijl datgene wat tot sieraad dient, tevens strekt tot instandhouding van het geheele gebouw. En als spreker dacht aan de plaats, welke de kroon in de staatsinstellingen van Nederland inneemt, dan beschouwt hij de kroon als den sluitsteen van een gewelf, op zich zelf een sieraad, maar die het geheele gebouw bekroont en te zamen houdt.

„Gelukkiger beeld, zegt *de Tijd*, om uit te drukken wat het koningschap in een constitutioneelen Staat behoort te zijn en ook over het algemeen in Nederland sedert het begin van deze eeuw geweest is, kan, gelooven wij, niet of hoogst moeielijk gevonden worden. Dat het te midden der stormen, die ons werelddeel beroeren en bij de zware verliezen, welke ons Vorstenhuis geleden heeft, nog lang zóó blijven moge, is een wensch, waarbij zeker elk onzer lezers zich gaarne zal aansluiten."

Ten slotte werd onder levendige toejuichingen de wensch geuit, dat de wet nog tal van jaren buiten uitvoering zou blijven. Opmerkelijk is tevens het feit, dat in deze vereenigde zitting juist evenveel leden over deze wet stemden als over de eerste wet op het regentschap, vier en dertig jaren geleden.

DE NISERO.

De heer Read, die tweede machinist was aan boord van de *Nisero* en met den kapitein werd losgelaten, ontving een brief van den eersten machinist, die nog gevangen gehouden wordt. Hij schrijft—„Wij wonen nu op een klein eiland, 40 mijlen van Sassom en zijn goed voorzien van levensmiddelen. De radja geeft nu de eene dan de andere reden op, waarom wij niet worden vrijgelaten; maar men kan zijn woorden niet vertrouwen. Hij is een groote schurk"!

DE CHOLERA.

De toestand der cholera verergerde volgens een officieel bulletin van 8 Sept. in de volgende Italiaansche steden op deze wijze:

Te *Aquila* 1 ziekte geval; te *Campobasso* 3 z. g.; te *Regia Emilia* 2 z. g.; te *Salerno* 1 geval; te *Bergamo* 5 z. g. en 4 dooden; te *Caserta* 6 z. g. en 4 dooden; te *Cuneo* 16 z. g. en 25 d.; te *Massa Carrara* 6 z. g. en 8 dooden; te *Genua* 48 z. g. en 23 d.; te *Parma* 10 z. g. en 3 d.; te *Rome* 2 z. g. en 1 d.

Van de 48 gevallen, in de Provincie *Genua* voorgekomen, hadden 27 een doodelijken afloop.

Te Napels is de toestand ontzettend. Van 9 op 10 Sept. werden 937 personen door de Cholera aangetast en bezweken er 365.—Alle ministers drongen er bij Koning Humbert op aan, de stad te verlaten, maar deze weigerde. De Koning bezocht dagelijks de lijders. Den 10 Sept. ontmoette hij bij zulk een ziekenbezoek den Aartsbisschop, die insgelijks de lijders kwam vertroosten. Treffend was die ontmoeting, en roerend het onderhoud dat daarna tusschen den Vorst en den Prelaat plaats had.

—Te *Madrid* en in eenige andere steden van Spanje telt men enkele gevallen.

— Op *Malta* zijn alle havens gesloten voor schepen, die uit Middellandsche Zee-havens van Spanje, Frankrijk en Italië aankomen.

— In de laatste dagen wordt nog slechts van een paar sterfgevallen te *Toulon* en *Marseille* melding gemaakt.

ROME.— Onder de verschillende Prelaten die Z. H. de Paus in het aanstaande consistorie tot Kardinalen zal preconiseeren behoort ook een zoon van den H. Dominicus. Deze is Mgr. *Zephyrinus González* Aartsbisschop van Sevilla, groot en uitmuntend in wetenschap en deugd.

Mgr. González werd in 1874 bisschop benoemd van Malaga, in 1875 bisschop van Cordova en in 1883 tot de waardigheid van Aartsbisschop van Savanilla verheven. Z. D. H. is in 1831 te Vittoria Diocees Oviëdo geboren.

Juist op 4 Aug. het feest van den H. Dominicus ontving de Aartsbisschop de brieven uit Rome, die hem zijn verheffing tot het Kardinalaat mededeelden.

BERLIJN.— Vóór eenige weken heeft men te Berlijn een batallon *Lucht-Vaarders* gevormd. De ballons dier luchtschepen hebben tot nog toe een inhoud van niet meer dan 50 kub. meters. De eerste oefeningen van dat batallon zullen plaats hebben in den aanstaanden herfst, gedurende de groote manoevres.— Een andere nieuwigheid, en van weldadiger aard dan voornoemde, is de toepassing van electrisch licht, die onlangs met goeden uitslag beproefd is, om de slagvelden des nachts te verlichten en alzoo aan de geneesheeren en de ambalanceen gelegenheid te verschaffen, hunnen arbeid en zorgen voort te zetten.

20 Aug.—*Hertog Philips van Wurtemburg*, de eenige Prins van het regeerend vorstenhuis van Wurtemberg, die mannelijke afstammelingen heeft, is katholiek, alsook al zijn kinderen. Zijn moeder was een prinses van Orleans, en zijn gemalin is een aartshertogin van Oostenrijk.

Hertog Paul Frederik van Mecklemburg doet zijn kinderen in den Katholieken godsdienst opvoeden. Al de afstammelingen der *Prinses van Solms* zijn thans katholiek.

Eenige jaren geleden werden *graaf Karel Schonnburg - Forderglaugan*, zijn gemalin en zoon te Rome in den schoot der katholieke Kerk opgenomen.

De prinselijke familiën *Blucker von Wahlstatt*, *Isemburg-Bernstein*, de graven *Hahn Pseil*, *Scherr Thoss*, *baron Schonberg*, enz. zijn allen Katholiek geworden.

WEENEN.— In het laatst der vorige maand hebben Prins *Bismarck* en de Oostenrijk-Hongaarsche minister van Buitenlandsche zaken Graaf *Kalnoky* zich eenige dagen afgezonderd op 's prinsen landgoed te Varzin in Pommeren. Zeker heeft men daar de allergewichtigste vraagstukken der tegenwoordige politiek ernstig besproken.

't Is nu reeds vijf jaren geleden, sinds Bismarck Weenen heeft bezocht, en daar een of- en defensief verbond tusschen het Duitsche Keizerrijk en de Oostenrijksche Monarchie heeft tot stand gebracht. *Lord Salisbury*, Engelands toenmalige Buitenlandsche gezant beschouwde dat verbond als een zegen voor Europa, en het zekerste teeken voor het behoud des Vredes.

Graaf *Kalnoky* volgt eenzelfde gedragslijn als zijn voorgangers Baron *Haymerle* en Graaf *Andrassy*, welke laatste tijdens het sluiten van het Duitsch-Oostenrijksch verbond gezant was te Berlijn.

ANTWERPEN.— Het aantal deelnemers aan de *Wereld-tentoonstelling van* 1885 gaat alle verwachting te boven.

De 70.000 vierkante meters, in het paleis en nevengebouwen, door het voorloopig project toegestaan, zullen niet voldoende zijn voor de aanvragen, die van alle zijden toestroomen. Maar de terreinen, door de stad Antwerpen aangeboden, hebben een oppervlakte van 22 hectaren en kunnen dienen voor de noodige uitbreiding. Het zijn niet alleen de Europeesche landen, die zulk een grooten ijver aan den dag leggen; *Japan*, het Koninkrijk *Siam* en andere landen van het verre Oosten zullen schitterend vertegenwoordigd zijn. *Canada* heeft zijne toetreding ingezonden. In *Zweden* en *Noorwegen* zijn eene officieële Commissie en comité's werkzaam. *Servië* zal tentoonstellen. In *Oostenrijk-Hongarije* laat de aartshertog Rudolf zijn grooten invloed gelden. Maar vooral in *Duitschland* en *Italië* wordt er buitengewoon werk van gemaakt; het schijnt dat deze twee natiën besloten zijn, aan Frankrijk en Engeland een grooten slag te leveren in het vreedzame strijdperk van den arbeid en van de vooruitgang, dat op 2 Mei 1885 te Antwerpen zal geopend worden.

PARIJS 29 Aug.— *De Congregatie van de Broeders der Christelijken scholen* wien op de laatste tentoonstelling te Londen zulk een schitterende onderscheiding te beurt is gevallen, telt op dit oogenblik in Frankrijk 11.233 leden, 1175 huizen en 328,800 leerlingen.

— In het studiehuis der E. E. P. P. Redemptoristen te Ilchester in Maryland overleed den 1n Juli ll. pater Antonius Konings van de Congregatie der Redemptoristen. Hij was de voornaamste moraal-theoloog der Vereenigde Staten en heeft zich vooral als schrijver op theologisch gebied eene groote vermaardheid verworven. De eerw. pater werd den 2n Augustus 1821 te Helmond in het bisdom van 's-Bosch geboren, ontving den 21n December 1844 de H. priesterwijding en kwam in September 1870 naar Amerika, waar hij sedert als professor in de moraaltheologie en het kerkelijk recht in Ilchester gewerkt heeft. De dood van den begaafden pater Konings is een zwaar verlies niet alleen voor de Redemptoristen, maar ook voor de geheele katholieke Kerk in de Vereenigde Staten.

10 Sept.— Spoedig verwacht men hier de oorlogsverklaring van China. Men maakt toebereiselen voor een buitengewone expeditie voor China.

LONDEN, 11 Sept.— Er wordt bericht, dat lord *Dufferin*, tot nu toe gezant te Constantinopel, tot Onderkoning van Indië benoemd is.

TRINIDAD, 13 Sept.— De *Trinidad Cronicle* het ongeval der "Prins Willem I" besprekende, zegt dat zij reeds bij herhaling de aandacht gevestigd heeft op het niet aanwezig zijn van *proper light* te Port of Spain: en nu de Kapitein van genoemd Stoomschip het ongeval ook daaraan heeft toegeschreven, vestigt het blad andermaal de aandacht van de regeering op die belangrijke zaak.

NOTICIA.

—o—

CANAL IBERICO.

Nos ta biba den Sigloe di Canal.

Courant francesnan ta anuncia koe un plan koe tabatien algun tem pasar, di traha un canal foi Golf di Gascuña té na Golf di Lyon, a bolbe na bida. E canal-aí lo mara Océano Atlántico coe lamar Mediteráneo i lo haci peninsula di Spanja bira un isla. Nan a caba di firma un contrato den fundadornan di e plan i contratistanan di canal di Suez; nan ta compromete nan di entrego e trabao-aí klaar den 5 anja na 1889. E canal lo ta basta hanchoe i hundoe pa barcoe di mas grandi por para aden.

CANAL DI NICARAGUA.

Nan ta scirbi foi Washington koe gobiernoe Americano ta ocupé seriamente di pone na obra cobamentoe di un canal meimei di e dos Oceanonan pasando na Nicaragua. P'esai nan a busca cerca gobiernoe di Nicaragua ciertoe concesion, koe nan ta spera di haja.

VAPOR PRINS WILLEM I.

Dia Domingoe 14 di September a drenta e vapor Hoelandes *Prins Willem I*, koe masjá hende na Curaçao a spera hopi dia por nada. Den 17 dia el a pasa laman grandi, su biaga té na *Suriname* tabata sin desgracia. Ma ora loods a bin buské, poco tem despues e bonita vapor a pega den zantoe, caminda e mester a keda, pa falta di judanza, cuater dia largoe. Pasageronan a sali 36 ora despues di pegamentoe den un boto di vapor, koe nan a manda foi Paramaribo. E pasageronan den boto tabata obligá di keda warda delanti forti Amsterdam 4 ora largoe den solo di merdia, pasobra Commandant di e forti-aí no kier a larga pasa sin carta limpi, koe nan a loebida di toema coe nan. Principalmente e pober muhernan, esta un Senjorita i tres Seernan a sufri hopi di calor i di falta di awa, pasobra ningun hende di forti tabatien basta politica di larga puntra, si e pasageronan tabata sinti falta di nada.

Na Paramaribo nan tabata ricibir coe masjá caridad i cuidado.

Despues koe nan a sali foi Suriname, vapor a jega bon na Demerari; pero na fiesta di la Birgen, 8 September, net ora é kier a drenta Port of Spain (Trinidad) nan a bolbe pega den zantoe, mas dipi koe na Suriname, asina koe e vapor *Prins Willem I* a keda ajá 2 dia i mei sin por ta sacar.

Unbez Gobiernoe di Trinidad a manda un vapor chikitoe busca pasageronan, koe dia 4 despues di e desgracia-aí por a sigi biaga di Curaçao.— Toer hende aki tabata masjar contentoe, koe alafin e vapor Hoelandes a drenta, i també, koe 3 Pater i 3 Seernan a bini coené.

Den un aviso di nos courant, Pater i Seernan ta gradici masjar toer jioenan di Curaçao, koe a jama nan *bombini* den es tera-aki.

Verscheidenheden.

CUANTOE TEM UN BESTIA TA BIBA.

Nos sabi koe bida di cada bestia ta masjar diferente for di otro. Un kameel ta biba cerca 30 anja. Cabai també sá biba té 30 anja. Carner di 8 pa 9, i Cachor di 15 pa 16 anja. Un Elefant por biba 300 anja mees, i nan a cohe un tempoe un di e bestia-aí bieuw caba i koe a biba despues 130 anja. Un beskop por jega té 400 anja. Den historia nan conoce un tortuca cohé na 1633 i koe na 1733 tabata biboe ainda. Aguilá i Zwaan (cisne, sorto di gans grandi) por biba té 100 anja. Piscarnan també sa biba masjar largoe. Un Karper por biba 200 anja mees. Geszner un studiador di naturaleza ta conta di un Snoek koe nan a cohé na 1497 i nan a pone na su caspa un ringetji coe e anja scirbir arriba i nan a tiré pa awa atrobé. Despues di 267 anja, nan a bolbe cohéle den un reda.

Al contrari tien mil i mil insect koe ta moeri un par di ora despues koe nan a bini na bida, i hopi di nan ta biba un bida largoe di 2 ó 3 minuut.

CAPRICHOE DI HENDE.

Hendrik III no por a hajéle só den un kamer huntoe coe un poesji. Duke di Epernon tabata cai flaauw ora é mira un konijntji chikitoe. Mariscal d'Albret tabata cai maloe ora é tabata sintár na mesa caminda nan tabata sirbi un porco chikitoe of un cabez di baca. Ladislas, rey di Polen, tabata spanta i huí ora é mira un appel. Erasmus tabata haja caentura si é mira un piscar. Scaliger tabata tembla di cabez té pia asina é weita un kers (fruta koe nos ta jama cimaroecoe). Ticho Brahé tabata sinti su roedija sagudi si e topa un konijntji of un vos. Canciller Bacon tabata cai flaauw semper koe tabatien eclips di luna. Bayle tabata haja stypi ora é tende sona di awa koe ta core foi kranitji. Lamothele-Vayer no por a wanta sona di ningun instrument di música, maar é tabata sinti un pleizier masjar grandi ora é tende donder lora. Un famoso advocaat di nos tempoe ta gusta sona di un tamboer mihor koe acord di música mas precioso. Saint-Foix ta conta, koe tabatien un ingles koe tabata sufri dolor di mas grandi ora é tabata leza capitel 53 di Profeta Isaías. Un Spanjó tabata cai flaauw semper k'é tende nan pronuncia e palabra latijn *lana* (lana na papiamentoe) maské su bistir semper tabata di lana. Canciller Major Cambaceres no por a mira 'un haranja. Napoleon I, alafin, koe a pone su bida na peliger asina grandi den hopi bataja, no por a wanta dolor di mas chikitoe; un rasca of hincamentoe di un feneta tabata molestié masjar i é tabata sinti un repugnancia terribel pa toer sorto di remedi.

I akí mees na Curaçao, nos no conoce masjar hopi hende jeen di e sorto di caprichoe nan-ai? Algun ta grita pa un cacalaca, otro ta coeri pa un haranja, otro ta larga di comé pa un froeminga, algun no por droemi hinteer anoche pa trai un pruga, otro por droemi masjar bon meimei di un nubia di Sangura, hopi ta nació té lora abao si nan mira un hende cai, otro ta jora sin consuelo ora é mira un mucha chikitoe maloe. Cual di nos, en fin no tini algun miseria?

APLICACION DI ELECTRICIDAD.

Tabatien un plan di probecha di algun di e rooi di awanan koe ta baha foi cerro di Alpes den valeinan di Suiza pa haci nan draai un makina electrica koe mester a moef un camina di heroe for di St. Moritz na Pontresina. Parce e plan-ai ta toema lugar i prontoe lo nan coeminza trabao. Si e linea-aki koe nan ta traha pa un poeriamentoe sali bon, lo nan likéle na un distancia grandi i lo nan traha varios otro linia mas.

FERROCARRIL.

Un parida di Americano a haci ta poco tem pasar biaga di mas largoe koe ta conocir den ferrocaril. Nan a sali di Boston pa bai na México pa bai presencia habrimentoe di ferrocaril central dia 10 di Mei pasar. Nan a haci e biaga den *garosji-gebais* di Pulman adornar coe masjar lego. Distancia di Boston na Mexico pasando na Chicago i Kansas-City ta 3.900 mijl, (6240 Kilometer) i nan a hacéle den 8 dia.

De EE. Paters en Liefdezusters, die ll. Zondag met de „*Prins Willem I*" op Curaçao zijn aangekomen, betuigen bij dezen de hartelijke welkomgroeten van vele ingezetenen alhier, het oprechtsten dank.

Namens allen voornoemd:

P. Fr. Reijnen, *O. P.*

Vic. Prov.

THEATER NAAR,

BUITENGEWONE TOONEELVOORSTELLING

Ten behoeve der armen te Curaçao,

te geven door de bemanning van

Z. M. ALKMAAR met medewerking van de muziek van het Garnizoen,

op Maandag 22 en Dinsdag 23 September 1884.

PROGRAMMA.

DE NEDERLANDERS IN ATJEH

OF

DE VAL VAN DEN KRATON

Tooneelspel in 4 Bedrijven met een Voorspel.

—o—

Hoe de Studenten zijn,

Blijspel met zang in 1 Bedrijf.

PRIJZEN DER PLAATSEN.

Paleos van 6 personen........	*f* 12.—
Id. „ 4 „	„ 8.—
Beneden zitplaatsen à........	„ 1.12½
Algemeen entrée à........	„ 2.—
Galerij........	„ 0.50

AANVANG TEN 8 URE PRECIES.

ULTIMO AVISO.

—o—

Es koe ta firma aki abao ta pidi pa ultima vez na soe deadornan, di bin pagué mas pronto posible, afin di evita ees pasonan, koe ta desagradabel pa eel i pa nan.

Jacobo Marchena.

DI BENDE

Cerca J. B. van der LINDE SCHOTBORGH

Kaas No 242 OTRABANDA

HOOI frescoe di mihoor kwalidad

na *f* 4.—pa baal di 50 k. g.

15 Juli 1884.

Revista del Mercado.

NEW-YORK, Sept. 10, 1884.

Azúcar. —(Mercado quieto).			
Cuba-Mascabado	4¾	@	5 1/16
Id. Centrifug.	5¼	@	5¾
Pt. Rico	4¾	@	5
Aloe		@	8
Brazilete.			
Pelado	$ 20	@	25
Grueso	$ 27	@	30
Café. (Existencia 23.500 sacos).			
MARACAIBO.			
Trujillo	10	@	10½
Bocanó	10	@	10¾
Mérida	10½	@	12
Cúcuta	10¾	@	11½
Clases extra	12	@	13
SABANILLA. (Existencia 4.800 sacos).			
Ordinario	10	@	10½
Regular	10½	@	10¾
Bueno	11	@	11½
superior	12	@	12½
Clases extras	13	@	14
LA GUAIRA, CARÁCAS Y PT CABELLO. (Existencia 6.400 sacos).			
Trillado	10	@	10½
Descerezado	10½	@	12½
CORO	9¼	@	9¾
Bálsamo Tolú	35	@	36
Bálsamo Copaiba		@	35
Cueros de chivo. (Demanda.)			
Caro escojidos 1ª		@	60
Caro escojidos 2ª		@	37½
Caro escojidos 3ª		@	35
Maracaibo	30	@	31
La Guaira & Pt. Cabello	27	@	28
Rio Hacha sin escojer		@	40
Cueros venado. (Demanda).			
Orinoco		@	24
La Guaira	26	@	27½
Pt. Cabello		@	25
Cueros de Res. (Mercado firme).			
Dulces La Guaira	17½	@	17¾
„ Pt Cabello	18	@	18¼
Salados	13½	@	14
MARACAIBO.			
Dulces	15½	@	16½
Salados	12½	@	14
SABANILLA, sin escojer	16	@	17
BOGOTÁ, idem	19½	@	20½
RIO HACHA, sin escojer	13½	@	14½
ORINOCO, sin escojer	20½	@	21
Pto. PLATA	14	@	14½
Guacho. (Mercado mas animado).			
Pará fino		@	51
„ ordinario		@	40
Cacao. (Mercado quieto).			
Maracaibo	24	@	25
Carácas	17	@	18
Dividivi. (Mercado quieto)	$ 30	@	$ 45
Lana		@	9
Miel de Abeja.			
de Cuba, por Galon en depósito	54	@	55
de St° Domingo. „ „	52	@	53
Palo de Mora. (Mercado quieto.)			
Maracaibo		@	13.00
Sabanilla		@	14.00
Zarapia. (Nominal)		@	1.75

CAMBIOS. ☞ El cambio en Paris sobre Lóndres está hoy á f. 25.18.

Sobre Lóndres Letras Banqueras á 3 d | v $ @ 4 83½
id. „ „ „ 60 „ „ @ 4 85½
Sobre Paris, „ „ „ 3 „ frcs @ 5 17½
id. „ „ „ 60 „ „ @ 5 20
Sobre Hamburgo „ „ „ 3 „ M. @ 95½
id. „ „ „ 60 „ „ @ 94¾

Azúcar Refinada.— El "drawback" sobre azúcar refinada ha sido reducido á $ 2.82 ménos 1 %.

"Impr. de la Libreria" de A. Bethencourt e Hijos.